

Хошмабаев А.Р.

SPONSORED BY

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ҲУНАР ТАЪЛИМИ МАРКАЗИ

ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ҲУНАР ТАЪЛИМИ ТИЗИМИ КАДРЛАРИНИНГ
МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ВА УЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ИНСТИТУТИ

ТАЪЛИМНИ АХБОРОТЛАШТИРИШНИНГ
ЗАМОНАВИЙ ИНТЕРФАОЛ
ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

I-ТОМ

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

ПРОБЛЕМЫ И ТЕХНОЛОГИИ СОВРЕМЕННОЙ
ИНТЕРАКТИВНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ
ИНФОРМАТИЗАЦИИ

SCIENTIFIC - PRACTICAL CONFERENCE

CHALLENGES AND TECHNOLOGIES IN MODERN
INTERACTIVE EDUCATIONAL INFORMATIZATION

ТОШКЕНТ-2015

129.	Тўхтаҳўжаев Х. Б., Акбаров А.М. Индивидуал ёндашув талабаларда жисмоний кўникма шакллантирувчи омил сифатида	267
130.	Уралов Ш.Ш., Жумаев П.У. Менежментнинг касб-хунар таълимидаги ахамияти	268
131.	Хайдаров И.Ю. Абдуллаева Ш. Характер педагогической деятельности в методе проектов	270
132.	Хайдарова Р.А., Сапаева Н. Роль и место организации семинаров-тренингов в повышении психолого-педагогической культуры учителей	272
133.	Ҳакимжоновна Ҳ.Х. Малака ошириш жараёнига ахборот коммуникация технологияларни қўллаш	274
134.	Ҳакимов Э. Мардонова М. Ўқувчиларни мустақил таълим олиш уқув ва малакаларини шакллантиришнинг айрим масалалари	276
135.	Халикова З.М., Шайхонурова М. Инновацион фаолият малакаларини шакллантириш – муҳим педагогик муаммо сифатида	278
136.	Халилова Ш.Т. Таълим муассасаларида раҳбар мулоқот маданиятининг психологик механизми	279
137.	Ҳасянов А.А., Мамаражабов О.Э., Маллаева Г.Т. Касб-хунар коллежларида фанлараро алоқадорликдан фойдаланиш ҳолати	282
138.	Ҳашимова М.В. Образовательные информационные технологии: эволюция к новому качеству образования	284
139.	Хидоятлова Л.Т., Абдуразаков Х.С. Педагогик фаолиятни ташкил қилиш билан боғлиқ педагогик ва психологик муаммолар	286
140.	Ходжабаев А.Р., Инамов Д.Д., Абдиев Н. Ўқитувчиларнинг ўқитиш фаолиятини баҳолашда квалиметрик ёндашув	289
141.	Xodiyeva D., Xayitmatova D. Boshlang'ich sinflarda mehnat darslarini tashkil etishga innovatsion yondashuv	292
142.	Ҳодиева Н. Дарс жараёнини интерфаол таълим методлари асосида ташкил этишнинг замонавий талаблари	294
143.	Ҳоиткулов А.А. Ўқув жараёнини олиб боришда электрон дарсликнинг самарали томонлари ва афзалликлари	296
144.	Ҳолматов Н. Тест усулида таълим олувчилар билимини баҳолаш ҳақида мулоҳазалар	298
145.	Ҳолназарова М., Нурумбекова Я. Педагогик кадрлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш жараёнини самарадорлигини ошириш усуллари	299
146.	Ҳолназарова Д. Ўрта махсус касб-хунар таълими тизимида педагогик мулоқотнинг ахамияти	301
147.	Ҳудойкулов Х.Ж., Муқимова Д. Педагогик технологиянинг ўзига хос турлари	303
148.	Шеров А.С. Ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимининг педагогик ва психологик муаммолари	305
149.	Шодманова Ф.Т. Воспитание информационной культуры учащихся в условиях информационно-ресурсного центра колледжа	307
150.	Шоюнусов А. Ш. Техник олий ўқув юртлири талабаларига кимёни ўқитишнинг инновацион методикаси	309

Ўқитувчиларнинг ўқитиш фаолиятини баҳолашда квалиметрик ёндашув

Ходжабаев А.Р., Инамов Д.Д. - ЎМКХТТКМО ва УҚТИ
Абдиев Н. - ТДТУ

Квалиметрия объектлар ва жараёнларнинг сифатини миқдорий тавсифлаш билан боғлиқ истаган ходисалар, жараёнлар ва буюмлар сифатининг комплекс миқдорий баҳолашни ишлаб чиқиш методологиясини ва муаммосини ўрганувчи илмий йўналиш ҳисобланади.

Квалиметрия - (лотинча "qualis" - сифат бўйича қандай ва грекча metro-ўлчов) - илмий назария бўлиб, унинг доирасида моддий ёки маънавий хусусиятга, сунъий ёки табиий келиб чиқишга эга бўлган ҳар қандай объектлар (жоңл ёки жонсиз; предметлар ёки жараёнлар; меҳнат маҳсуллари ёки табиат маҳсулотлари) сифатини комплекс миқдорий баҳолаш, таълим жараёнининг сифат ва миқдорий тавсифи ўртасидаги муносабатни аниқ ифодаловчи исталган объектлар сифатининг мажмуаси, айрим ҳолларда эса тизимли миқдорий баҳолашини ишлаб чиқиш методологияси ва муаммосини ўрганеди.

"Квалиметрия" атамаси фанда биринчи марта 1968 йилда Г.Г. Азгольдов бошчилигидаги илмий ходимлар гуруҳи томонидан тақлиф этилган бўлиб, мутлақо турлича объектларининг сифатини миқдорий баҳолаш усулларининг методологик умумийлигини аниқлади.

Таълимда квалиметрия – А.И. Субеттонинг фикрига қўра – бу таълимнинг барча хилма-хиллигидаги сифати тўғрисидаги фандир: таълим тизимларининг фаолият юритиш ва ривожланиши сифати; ўқув-тарбия жараёни, таълим олувчилар, ўқитувчилар корпуси ва х.к.

Квалиметриянинг методлари, шакллари, технологияларини психоло-педагогик ва дидактик объектларни баҳолашга ўзгартириш (алмаштириш трансформацияси)ни ўрганувчи илмий соҳа педагогик квалиметрия дейилади. Педагогик квалиметрия педагогик тадқиқотларнинг нисбатан янги илмий йўналишини ифодалаб, уларнинг бош мазмуни таълим жараёнининг истаган объектлар сифатини комплекс миқдорий баҳолашларни ишлаб чиқишнинг методологияси ва проблематикаси ҳисобланади¹⁷.

"Педагогик квалиметрия" номининг ўзи унинг аппарати қуйидагилар бўлишини кўрсатади: педагогик амаллар; квалиметрик ёндашувни амалга ошириш тамойиллари; комплекс квалиметрик баҳолашнинг асосий йўналишлари ва қўллаш соҳалари; провард натижа- талабаларнинг билимларини назорат қилиш ва баҳолашнинг катъий тизими.

Педагогикада квалиметрик ёндашув деганда таълим сифати билан педагогик тадқиқотлар методологияси тушунилади, унинг асосида эса ўрганилаётган педагогик объектларнинг ёки жараёнларнинг (дидактик материаллар, ўқитиш сифати, ўқитиш технологиялари, педагогик тизимлар, ўқитилганлик даражалари сифати ва ҳоказо) сифатини тадқиқ этиш ва ўлчаш ётади.

Квалиметрияда тадқиқ этишнинг асосий методларидан бири гуруҳий эксперт баҳолашлар (ГЭБ) ҳисобланади. Педагогикада мазкур методнинг қўлланиш масалалари В.С.Черепановнинг ишларида янада муфассал кўриб чиқилган¹⁸.

Педагогик квалиметрияда баҳолаш деганда баҳоланаётган сифатларнинг улар идеал ҳолатда назарий жиҳатдан шаклланиши керак бўлган қондалар ёки қонуниятларга мувофиқлик даражаси тушунилади.

Г.Г.Азгольдовнинг фикрича, ҳозирги вақтда квалиметрия кўпинча маҳсулот сифатини баҳолаш мақсадлари учун фойдаланилишига қарамай, унинг қўлланиш

¹⁷ Федюкин В.К. Основы квалиметрии. – М.: «ФИЛИН» 2004. – 312с

¹⁸ Черепанов В.С. Экспертные оценки в педагогике. – Учебное пособие. – Пермь: Изд-во Пермского педагогического университета. 1988. – 84 с.